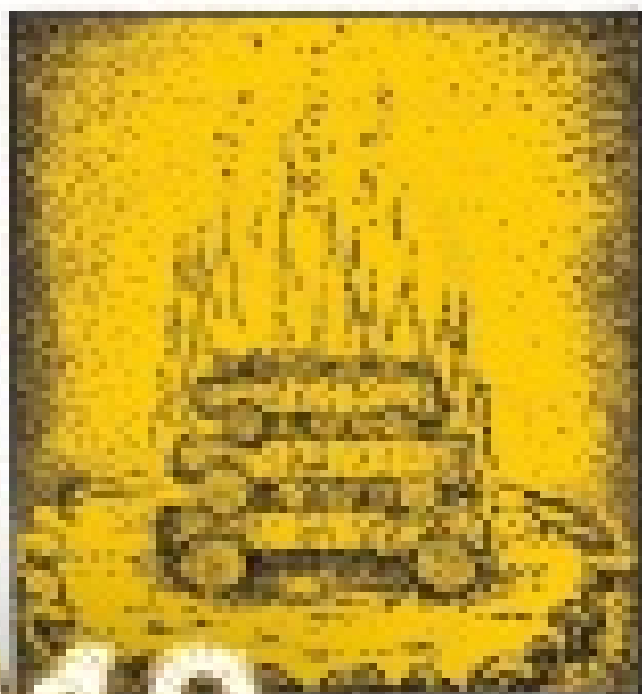

TRAPSAVEC

SBORNÍK 45. ROČNÍKU TRAPSKÉ LITERÁRNÍ SOUTĚŽE 2019

2019

Výměnné místo č. 35

Široký chodník byl zalitý odpoledním sluncem. Křemeny v jeho popraskaných dlaždicích se blyštěly jako zlato. Byla to jedna z těch starých čtvrtí, které pamatovaly nejlepší léta tohoto města, čtvrtí, jejichž budovy a chodníky z dob dávno před mým narozením přežily své tvůrce i jejich děti a dost možná přežijou i mě. Měl jsem to tu rád; každý kámen dýchal zvláštním klidem a čas jakoby plynul pomaleji, nikdo nikam nespěchal. I já jsem zvolnil krok, když jsem zahýbal za roh Široké a Slepé, kde nad zelenými dveřmi visela oprýskaná cedule: Výměnné místo č. 35.

Uvnitř mě v nose zalechtal pach starých knih, kůže a prachu, který tančil v paprscích slunce prodírajících se špinavými okny. Harry tvrdil, že umývat je nemá vůbec smysl – uvnitř i venku bylo prachu tolik, že za pár dní stejně vypadala jako předtím. Tohle místo bylo podobné tisícům dalších, která vznikla krátce po Přelomu, když se lidé nasytili neustálého nakupování a vyhazování věcí a začali hledat nové způsoby života bez nutnosti neustále vydělávat a nesmyslně utrácet. Přelom vůbec přinesl spoustu dobrých věcí. Mimo jiné ukončil i všeobecnou zběsilou honbu za novými technologiemi a vytvořil prostor, v němž byli i původní lidé – ti bez implantátů – plnohodnotnými členy společnosti. Většina z nich, k níž jsem patřil i já, se ovšem neobešla bez různých zařízení usnadňujících každodenní život. Svět po Přelomu byl jednodušší, ale ne dost jednoduchý na to, aby bylo možné jej obsáhnout prostým lidským mozkem a smysly. Tedy až na výjimky, jako byl právě starý Harry.

„Jak to jde?“ zavolal jsem ode dveří. „To záleží na tom, kdo se ptá,“ ozvalo se odkudsi zleva. Propletl jsem se labyrintem vysokých regálů plných rozličných předmětů a zakrátko mi do očí blýskla Harryho pleš, skloněná nad krabicí cínových vojáčků. „Tome!“ uvítal mě, když si zaclonil rukou oči. „No?“ nedal jsem se odbýt. „Ale to víš, pořád stejný. Lidi něco přinesou, něco si odnesou... Zrovna mi tu přimaširovala tahle parádní armáda. Kdybys byl o dvacet let mladší...“ zašklebil se.

Cinknul zvonek nade dveřmi. „Haló? Haló, je tu někdo?“ ozval se dívčí hlas.

„Jo, vždyť už jdu,“ zabručel Harry a spěšně se kolébal ke dveřím. Stála tam tmavovláška, asi šestnáctiletá, a v náruči svírala jakýsi balík, ze kterého trčely řemeny a chlupy. „Tohle jsme našli ve sklepě a k ničemu se to nehodí.“

„Ve sklepě, říkáš,“ zdvihl Harry obočí. „Vyklízeli jsme nějaké věci po dědovi,“ vysvětlila. „Můžu už jít?“ „Jestli nic nechceš výměnou, tak je to

všecko,“ řekl a mně se zázračně zdálo, že mu v hlase zní jakási nepochopitelnost.

„Pojď,“ kývl na mě, jakmile se za ní zavřely dveře, a zamířil mezi regály dozadu, kde se za prosklenou stěnou krčila maličká kancelář. Prastarý dřevěný stůl, dvě židle a regály se stohy záznamů o věcech, které sem lidé přinesli, nebo si vzali. Zhmotnělý proud času protékající tímto místem, zaznamenaný Harryho strohým rukopisem.

„Tak se na to podíváme,“ řekl, když židle zasténala pod jeho vahou, a rozmotal ten tajemný balík. Po tváři se mu rozlil spokojený úsměv. „Víš, co to je, Tome?“ Zavrtěl jsem hlavou. Vypadalo to jako nějaké podivné zavazadlo, nebo snad pouzdro na nějaký přístroj.

„Tohle je rakouské tele. Vojenský batoh z druhé války. Podívej,“ strčil mi pod nos pás tmavé kůže, „1942. V době, kdy jsem byl kluk, by tohle byla starožitnost.“

Pak se rozvyprávěl. O tom, jak torny z telecích kůží vyráběli sedláři a později vězni, jak se jejich podoba měnila s postupující válkou. Jak s nimi ještě desítky let po válce do lesů vyráželi trampové. „I můj táta tak ještě jezdil,“ pohladil něžně zrzavou kožešinu, „párkrát mě vzal s sebou. Dneska už by do lesa nikdo nevlez. Na to se všichni moc bojí,“ posteskl si. „Nejenom noví lidé, i ti původní, co chodí vyměňovat a koukají na svět svýma očima a mají to v hlavě ještě dobře srovnaný.“

Ten večer mi v uších duněla děla a hřměly kytary a dlouho do noci jsem si představoval, jaké to asi je usínat za šumění stromů kdesi venku, v pusté divočině.

Následující týden jsem neměl moc času kvůli pracovním povinnostem, a tak jsem do Harryho skladiště znovu zavítal až ve čtvrtek, poslední den před víkendem. „Můžeš mi s tímhle skočit na osmatřicítku?“ zastavil mě hned ve dveřích. „Co bych pro tebe neudělal,“ usmál jsem se. Z pohledu, kterým mě obdařil, jsem měl dojem, že má něco za lubem.

„Přijď pak rovnou dozadu,“ dodal jen.

Výměnné místo č. 38 se nacházelo na nábřeží o pár bloků dál. Předal jsem Harryho balíček a s jiným, o poznání menším, jsem se vydal zpět.

Když jsem se blížil ke kanceláři, stála tam nějaká ženská, nejspíš manažerka. „Ale no tak, Jindřichu,“ říkala právě, „dejte si přece říct.“ Byla jistě jednou z těch nových lidí – samá funkční tkanina, chytrá blůzka, určitě protkaná stříbrem proti bakteriím. V ruce svírala černou krabičku. Harry z poza skla cosi zabručel. „No, jak myslíte,“ vzdychla rezignovaně. „Až si to rozmyslíte, víte, kam zavolat.“ Minula mě bez povšimnutí, jako bych byl jen dalším zaprášeným regálem, a spěšné kroky odpružených střevíčků brzy zanikly v tichu skladiště.

Ze slušnosti jsem zaťukal na prosklené dveře kanceláře. Harry vzhlédl od své kartotéky a po tváři mu přelétl náznak úsměvu. Pak se znovu zachmuřil. „Ta holka mi dokáže vždycky pohnout žlučí. Prej ,technologie vám ulehčí život‘. Jako kdybysme si s technologiema už nenaběhli až až. Já mám svoje papíry. Já se v nich vyznám. Já jo.“ Točil se na židli, jak se snažil najít tu správnou přihrádku. „Něco pro tebe mám, abys věděl,“ zadíval se na mě přes tenké obroučky brýlí.

Pak otevřel skříň a chvíli v ní něco hledal. Nakonec mi podal balík zelené látky. „Na, zkus si to. Doufám, že ti to bude.“ Padlo mi to perfektně. Cítil jsem se v tom hrubém plátně trochu nesvůj, přece jen to bylo dost odlišné od všech svršků moderní doby. „Zvykneš si,“ usmíval se Harry.

„A teď, Tome,“ povídá slavnostně, „tady je tvoje tele. S tím řemenem, cos mi dneska přines, je kompletní.“

„A co ty?“ nedalo mi to. „Já? Já mám svoje, po tátovi. Takže – můžeme vyrazit?“

Zuzana Kreislová – Žabka 2. místo – Próza nad 23 let